

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HẢI DƯƠNG
TRƯỜNG THPT CHUYÊN
NGUYỄN TRÃI**

**KÌ THI KHẢO SÁT CHỌN ĐỘI TUYỂN
DỰ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TỈNH**

NĂM HỌC 2021 – 2022

MÔN THI: NGỮ VĂN

Thời gian làm bài: 180 phút

(Không kể thời gian giao đề)

Đề thi gồm: 01 trang

Câu 1 (8,0 điểm)

Trong cuốn sách *Dám bị ghét*, Kishimi Ichiro & Koga Fumitake khẳng định: “Chỉ khi dám bị người khác ghét bỏ, chúng ta mới có được tự do, mới có được hạnh phúc”.

(Dám bị ghét, Kishimi Ichiro & Koga Fumitake, NXB Lao Động, 2018)

Anh/Chị hãy bày tỏ suy nghĩ của mình về quan điểm trên.

Câu 2 (12,0 điểm)

Nhà văn Marguerite Duras cho rằng: “Nỗi cô đơn của viết là nỗi cô đơn mà không có nó sẽ không có tác phẩm”

(Theo: <https://tiasang.com.vn/-van-hoa/co-don-cua-viet-3253>)

Bằng trải nghiệm văn học của bản thân, hãy bình luận ý kiến trên!

-----Hết-----

Họ và tên thí sinh.....Số báo danh:.....

Chữ kí giám thị 1:.....Chữ kí giám thị 2:.....

**SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
HẢI DƯƠNG
TRƯỜNG THPT CHUYÊN
NGUYỄN TRÃI**

**HƯỚNG DẪN CHẤM
ĐỀ THI KHẢO SÁT CHỌN ĐỘI TUYỂN
DỰ THI HỌC SINH GIỎI CẤP TỈNH
NĂM HỌC: 2021 – 2022
MÔN NGỮ VĂN
Đáp án gồm: 05 trang**

A. YÊU CẦU CHUNG

- Giám khảo phải nắm được nội dung trình bày trong bài làm của học sinh, tránh đếm ý cho điểm. Vận dụng linh hoạt Hướng dẫn chấm, sử dụng nhiều mức điểm một cách hợp lý; khuyến khích những bài viết có cảm xúc và sáng tạo.
- Học sinh có thể làm bài theo nhiều cách nhưng cần đáp ứng được những yêu cầu cơ bản của Hướng dẫn chấm, diễn đạt tốt.

Lưu ý: Điểm bài thi có thể cho lẻ đến 0,25 điểm và không làm tròn số.

B. YÊU CẦU CỤ THỂ

Câu 1 (8,0 điểm)

a. Yêu cầu về kỹ năng:

Biết cách làm kiểu bài nghị luận xã hội với bố cục rõ ràng, mạch lạc, hành văn trôi chảy, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu. Kết hợp nhuần nhuyễn các thao tác lập luận: giải thích, phân tích, chứng minh, bình luận... dẫn chứng tiêu biểu, chọn lọc.

b. Yêu cầu về kiến thức:

Ý	Nội dung	Điểm
1	Giới thiệu vấn đề cần nghị luận	0,5
2	Giải thích	1,5
	- “Dám bị người khác ghét bỏ”: dám đối mặt với những tư tưởng phản bác, những định kiến trái chiều, dám chấp nhận nỗi cô đơn và nguy cơ thiếu an toàn do không có hậu thuẫn từ bên ngoài.	0,5

	<p>- “Tự do, hạnh phúc”: là cảm giác được làm chủ bản thân hoàn toàn, được thỏa mãn tận hưởng những giá trị của cuộc sống, không bị chi phối bởi suy nghĩ, thái độ của người khác.</p> <p>-> <i>Để có thể làm chủ bản thân và tận hưởng trọn vẹn mọi giá trị của cuộc sống, con người cần dám vượt qua những định kiến, cản trở từ người khác.</i></p>	0,5 0,5
3	Lý giải	4,0
	<p>* Vì sao con người có thể “bị ghét”?</p> <p>- Cuộc sống phong phú với các quan niệm, hình thái tồn tại nên luôn có thể xảy ra mâu thuẫn, xung đột.</p> <p>- Mỗi con người là một cá thể độc đáo, riêng biệt và độc lập tương đối. Việc cá thể này khác biệt thậm chí đối lập với cá thể khác là hoàn toàn bình thường.</p> <p>- Nhận thức của con người hữu hạn và không phải lúc nào cũng chính xác hoàn toàn. Chân lí vẫn có thể thay đổi giá trị theo thời gian.</p> <p>- Con người thường có xu hướng đề cao cái tôi cá nhân của mình trong tương quan với những cái tôi khác. Vì thế luôn có xung đột, đối kháng.</p>	1,5 0,25 0,25 0,5 0,5
	<p>* Vì sao “dám bị ghét” mới đem lại cho con người tự do và hạnh phúc?</p> <p>- Đối mặt với những định kiến trái chiều, con người sẽ thoát khỏi sự lệ thuộc, không bị ảnh hưởng bởi “những tiếng ồn ào bên ngoài”, tự do theo đuổi mục đích của mình.</p> <p>- Khi chấp nhận đối kháng, con người sẽ không còn có thói quen trông cậy vào sự giúp đỡ, hậu thuẫn nào khác mà phải nỗ lực, tự chủ vươn lên trong mọi việc. Nó là cơ hội để tôi luyện bản lĩnh, can đảm đối mặt với hoàn cảnh, để sống trọn vẹn hơn.</p> <p>- “Bị ghét” cũng cho con người khoảnh khắc nhìn lại mình, nhận ra những sai lầm hạn chế của bản thân mà tự hoàn thiện.</p> <p>- Trong nỗi cô đơn, trong sự bủa vây của định kiến, con người sẽ chuyên tâm hơn vào mục tiêu nào đó như một cách tự giải thoát và khẳng định mình. Đó là tiền đề dẫn tới thành công và hạnh phúc.</p> <p>- Quy luật của cuộc sống: mâu thuẫn là động lực của sự phát triển. Vì thế con người không nên sợ hãi trước những quan điểm trái chiều.</p> <p><i>(HS chọn dẫn chứng để làm sáng tỏ quan điểm)</i></p>	2,5 0,5 0,5 0,5 0,5

4	Bàn luận mở rộng	1,5
	<ul style="list-style-type: none"> - Khẳng định vấn đề: Chấp nhận sự khác biệt và định kiến trái chiều là cách để chúng ta tìm thấy tự do, hạnh phúc trong cuộc đời mình. - Mở rộng nâng cao vấn đề: <ul style="list-style-type: none"> + Phê phán những người yếu đuối, hèn nhát, không dám chấp nhận sự khác biệt và đối lập, sống thụ động, phụ thuộc vào ý chỉ và cảm xúc của kẻ khác. + Tuy nhiên, vượt khỏi định kiến không có nghĩa là ru vồ bản thân trong sự bảo thủ, trì trệ, bằng lòng với những gì mình có, không chịu nỗ lực tự hoàn thiện và vươn lên. + Những quan điểm trái chiều không phải lúc nào cũng đồng nghĩa với sự “ghét”. Con người cần tỉnh táo để nhận ra thiện chí của người khác trong những xung đột, mâu thuẫn. 	
5	Bài học nhận thức và hành động	0,5

Câu 2 (12,0 điểm)

a. Yêu cầu về kỹ năng:

- Biết cách làm bài văn nghị luận văn học, bố cục rõ ràng, vận dụng tốt các thao tác lập luận.

- Biết cách chọn và phân tích dẫn chứng để làm sáng tỏ vấn đề nghị luận.

- Bài viết mạch lạc, trong sáng, có cảm xúc, thể hiện quan điểm riêng, độc đáo, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp.

b. Yêu cầu về kiến thức:

Học sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau nhưng cần đảm bảo được các ý cơ bản sau:

Ý	Nội dung	Điểm
1	Giới thiệu vấn đề nghị luận	0,5
2	Giải thích	2,0
	- “Nỗi cô đơn”: là một trạng thái cảm xúc phức tạp và thường gây khó chịu, đáp ứng lại với sự cách ly xã hội. Cô đơn thường bao gồm cảm giác lo lắng về sự thiếu kết nối hay thiếu giao tiếp với những cá nhân khác, cả ở hiện tại cũng như trong tương lai.	0,5

	- “Viết” trong câu nói của Marguerite Duras là hành động của nhà văn khi lựa chọn, sắp xếp ngôn từ một cách nghệ thuật để tạo nên tác phẩm văn học.	0,5
	- Tác phẩm văn học là công trình sáng tạo của nhà văn, sử dụng chất liệu ngôn từ và phương tiện là hình tượng nghệ thuật để gửi gắm thông điệp về con người và cuộc đời.	0,5
	-> Nhà văn luôn rơi vào trạng thái cô đơn khi sáng tác . Câu nói đã chỉ ra một đặc trưng quan trọng trong quá trình sáng tác của nhà văn cũng như yêu cầu khắt khe của hoạt động sáng tạo.	0,5
3	Lí giải	3,0
	- Sáng tác văn học là hoạt động đặc thù mang tính đơn lẻ, cá thể hóa cao độ. Nhà văn là người duy nhất chịu trách nhiệm trong quá trình sáng tác từ hình thành ý đồ, trăn trở suy tư để cho ra đời những tác phẩm nghệ thuật đến sửa chữa bản thảo...	0,5
	- Sự cô đơn, tĩnh lặng là điều kiện cần thiết cho nhà văn sống sâu sắc với nhiều cảnh ngộ, nhiều số phận, đặt mình trong nhiều cảnh huống éo le, để ngộ ra những triết lí mà đôi khi sự ồn ào vô tình xóa nhòa đi mất. Khi nhà văn sống một mình, là khi anh ta sống với nhiều người nhất, sống với cả thế giới trong nội tâm mình... để từ mảnh đất hiện thực trong tâm tưởng ấy đặt bút viết nên những trang văn có khả năng thanh lọc và cứu rỗi linh hồn con người.	0,5
	- Nhà văn là người có tâm hồn nhạy cảm, dễ rung động với cuộc đời và con người. Những nỗi niềm ấy họ gửi vào trang viết với mong muốn kiếm tìm sự đồng cảm, tri âm từ độc giả. Tuy nhiên, “tri âm thực khó thay” (Lưu Hiệp), hầu hết tiếng lòng người nghệ sĩ đành “để gió cuốn đi”, ít nhất là trong thời đại họ sống.	0,75
	- Văn học luôn đòi hỏi ở người viết sự sáng tạo làm nên dấu ấn phong cách cá nhân. Viết là hành trình thám hiểm đến những vùng đất mới với cái nhìn mới lạ chưa từng có. Vì thế, cô đơn là điều tất yếu trong hành trình đi tìm bản thể độc đáo với yêu cầu khắt khe: không lặp lại người khác cũng chẳng được lặp lại chính mình.	0,75
	- Tác phẩm văn học là một chỉnh thể nghệ thuật độc đáo và luôn chứa đựng trong nó những tầng nghĩa không dễ gì khai mở. Những tư tưởng lớn được gửi vào những hình tượng nghệ thuật trong tác phẩm đôi khi vượt tầm thời đại cũng cản trở sự tiếp nhận của độc giả... Tất cả đều góp phần tạo nên trạng thái cô đơn của nhà văn.	0,5

4	Phân tích – Chứng minh	5,0
	<p>HS chọn phân tích dẫn chứng để làm sáng tỏ vấn đề nghị luận:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cô đơn là trạng thái đầu tiên thôi thúc nhà văn cầm bút sáng tạo - Cô đơn được chuyển hóa thành cảm xúc, tư tưởng trong tác phẩm. - Cô đơn là biểu hiện của nét riêng mang dấu ấn phong cách cá nhân người nghệ sĩ. - Cô đơn là số phận của tác phẩm và nghệ sĩ trong hoàn cảnh lịch sử cụ thể. 	<p>1,0</p> <p>1,5</p> <p>1,5</p> <p>1,0</p>
5	Bình luận, đánh giá vấn đề	1,5
	<ul style="list-style-type: none"> - Nhà văn viết cô đơn nhưng không được phép sống cô đơn. Cô đơn là trạng thái cần có để sáng tác song không thể trở thành cách sống xa lánh cuộc đời. Anh phải “đứng trong lao khổ mở hồn ra đón lấy những vang động của đời” (Nam Cao) - Nỗi cô đơn của tác giả khi chuyển hóa vào tác phẩm phải trở thành nỗi cô đơn của nhân loại bởi tác phẩm chân chính phải “đi từ chân trời của một người tới chân trời của mọi người” (Paul Eluard). Nếu nó không mang tầm nhân loại, nếu cá nhân chỉ loay hoay trong nỗi cô đơn của riêng mình thì lúc đó cô đơn đồng nghĩa với cái chết của nghệ thuật. - Độc giả đến với tác phẩm văn học phải mở rộng tâm hồn mình để đồng cảm, tri âm với nỗi cô đơn của nhà văn gửi gắm sau từng dòng chữ. 	<p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p>

Người ra đề và soạn đáp án:

Nguyễn Thị Thu Trang